

Aastaraamat 2018: tärkav kevad uues andmekaitseõiguses

15. Aprill 2019

Möödunud aastat iseloomustab tärkav kevad andmekaitseõiguses: suurenes küsimuste hulk ja laienes teemade ring ning hirm meedias kajastust leidnud hiiglaslike trahvide ees koos sagedaste uudistega andmeleketest maailmas aitasid jõuda suurema mõistmiseni andmekaitsereglite olemasolu vajalikkusest.

„Kuna 25. maist 2018 hakkas kehtima isikuandmete kaitse üldmäärus, mis justkui ehmatas hiigelsuurte trahvidega, avastas suur osa andmetöötlejatest andmekaitsereglid,“ tõdes Andmekaitse Inspektsiooni õigusdirektor Raavo Palu.

„Tänu sellele saime rohkem kõnesid ja kirju ning inspektsiooni ametnikud jõudsid vastata nõuandetelefonis või kirjalikult kokku enam kui 5000-le küsijale, kes soovisid kas midagi täpsustada, saada soovitusi olukordades tegutsemiseks või andsid teada võimalikust rikkumisest,“ kõneles õigusdirektor. Tuleb täpsustada, et mitte kõik nendest pöördumistest polnud seotud ainult andmekaitse teemadega – inspektsioonile saabus ka pöördumisi nii avaliku teabe kui elektroonilise side valdkonda kuuluvaid küsimusi. Siiski olid enamus nendest pöördumistest ennekõike andmekaitsealased teemad. „Kui üldmääruse kehtima hakkamise eel ja vahetult peale selle rakendumist tunti palju huvi, kuidas ja kuna küsida nõusolekut, siis pärast üleeuroopalise õigusakti kehtima hakkamist küsiti palju andmekaitse spetsialisti ametisse määramise kohta.“

Kogu aasta lõikes püsis aga aktuaalsena teemana e-posti sulgemine peale töötaja lahkumist. „Samuti oli ühtlaselt suur huvi selle vastu, kas nime avalikustamine on alati lubatud ja millised on andmetöötaja peamised kohustused ja õigused. Kõikide küsimuste osas saab vastused www.aki.ee/et/inspektsioon/aastaettekanded [1] avaldatud inspektsiooni aastaraamatust,“ kommenteeris Raavo Palu.

Reegel number 1

Aasta 2018 ei läinud ajalukku ka ilma vääртеomenetluste ja kohtuvaidlusteta. Kõige sagedamini oli vääртеoni jõudmise põhjuseks uudishimu. „Töötajad kuritarvitasid andmebaaside kasutamisel neile antud volitusi,“ kõneles Palu. Eriti juhtus seda Palu sõnul tervishoiusektoris. Inspektsioon lõpetas aasta jooksul kokku 23 vääртеomenetlust.

„Et selliseid rikkumisi tulevikus vältida, seadsime ka aastal 2018 olulisele kohale selgitustöö. Iga isikuandmete kasutamisega seotud toiming peab tuginema õiguslikule alusele ja seda võib lugeda konkurentsituult andmekaitseõiguse reegliks number 1,“ kõneles Palu.

„Oleme koondanud oma 2018. aasta aastaraamatusse palju praktilisi soovitusi ja näpunäiteid andmekaitseõiguses orienteerumisel. Jagame ka suuniseid reeglitega paremaks toimetulemiseks. Soovitusi ja suuniseid jagub nii andmetöötlejatele kui ka seadusloojatele,“ lubas Palu.

Õiguskorrast on puudu haldustrahv

„Oma aastaraamatus soovitame ka justiitsministeeriumil kui valdkonna seadusandluse eest vastutaval ministeeriumil tuua Eesti õiguskorda sisse haldustrahvi võimalus, kuna juriidiliste isikute sanktsioneerimine tänase vääртеomenetluse kaudu ei ole tõhus,“ põhjendas Palu.

„100 miljoni inimese isikuandmete lekkimine ei ole enam ammu harva esinevate juhtumite hulgast, kuid mida rohkem selliseid juhtumeid aset leiab, seda enam tõstatub küsimus järelevalveasutusele antud meetmete ja ressursside tõhususe üle,“ märkis Palu, kes loodab, et seaduslooja suhtub haldustrahvi õiguskorda sisse toomisse tõsiselt.

Inspektsiooni kõikide soovitude, olulisemate probleemide käsitlemise, vaiete menetlemise ja kohtuvaidlustega saab tutvuda aastaraamatus „Avaliku teabe seaduse täitmisest ja isikuandmete kaitse tagamisest aastal 2018. Soovitused aastaks 2019.“

<https://www.aki.ee/et/inspektsioon/aastaettekanded> [2]

Allikas URL:

<https://www.aki.ee/et/uudised/uudiste-arhiiv/aastaraamat-2018-tarkav-kevad-uues-andmekaitseoiguses>

Lingid:

[1] <http://www.aki.ee/et/inspektsioon/aastaettekanded>

[2] <https://www.aki.ee/et/inspektsioon/aastaettekanded>